

Frank Ebsen, Docent, fil.dr. Inst.for Socialrådgiveruddannelserne, Københavns Professionshøjskole.

Høring om Barnets Lov Christiansborg 24.9.2020

1.

Tak for invitationen til denne Høring om Barnets lov. Det er glædeligt at få lov til at tale og til at blive lyttet til. At opleve aktive lyttere og indgå i en samtale, som er gensidigt berigende.

Det er præcist det som udsatte børn og unge også ønsker. De vil høres på, de vil tales med og de vil have indflydelse på, hvad der sker. De ønsker sagsbehandlere og pædagoger lytter til, hvad de siger, og tager deres budskab alvorligt. Det er derfor nødvendigt at disse professionelle kan netop det, og i forlængelse heraf kan skabe en social indsats, som virker og er til gavn for netop de udsatte børn og unge.

Når vi på Københavns Professionshøjskole skal skabe et vidensgrundlag for vore uddannelser er udgangspunktet det rum, hvor der tales, lyttes, besluttet og handles. Vi vil være i det rum socialrådgivere og pædagoger befinder sig i, når de er sammen med udsatte børn og unge. Det er derfra vi kan få øje på, **hvad der er behov for i praksis**, og dermed dér hvor vi tager vores udgangspunkt.

2.

En sådan type forskning ser på samtaler, ser på beslutninger, ser på samvær, ser på praksis som den folder sig ud på godt og ondt. Det sidste - det med godt og ondt - betyder, at arbejdet med udsatte børn og unge skal forbedre deres situation. Og vi skal vide om det faktisk er tilfældet. Vi har i dag et system, der kan behandle mange underretninger, laver mange undersøgelser, laver børnesamtaler, laver handleplaner, laver opfølgning. Der bliver truffet beslutninger. Kontaktpersoner arbejder med børn hjemme.

Aflastningsfamilier støtter børn og forældre. Familiebehandling satser på at forandre børn og familier. Børn bliver anbragt i plejefamilier. På døgninstitutioner. Der gøres rigtig, rigtig meget.

Vi ved bare ikke om det virker. Vi ved bare ikke om det virker.

I stedet kontrollerer det, der gøres. Vi har frister, der kan kontrolleres. Vi kontrollerer ikke om det har betydning. Vi ved at der bliver ført børnesamtaler, men ikke om der lyttes. Vi ved der laves mange underretninger, men vi ved ikke, om det er de rigtige, der hjælpes. Vi bruger kontaktpersoner, men ved ikke om de nytter. Og så videre....

Og vi undersøger det ikke. Og vi undersøger det ikke.

Vi vil gerne undersøge om det er nyttigt. Om det skaber forbedringer for udsatte børn og unge. Vi vil vide om

- Underretninger
- Undersøgelser
- Børnesamtaler
- Handleplaner
- Opfølgning
- Kontaktpersoner
- Familiebehandling
- Aflastningsfamilier
- Familieplejere
- Døgninstitutioner
- Psykologer fx i PPR

Frank Ebsen, Docent, fil.dr. Inst.for Socialrådgiveruddannelserne, Københavns Professionshøjskole.

- Psykiatrien

Nytter. Hvad er indholdet i disse indsatser? Det handler om underretninger om 79.000 børn og 51.000 som er med i en social indsats. Skaber alle disse indsatser i tilstrækkeligt omfang forbedringer. Og hvis ikke, hvad skal der så til.

3

Dermed lægger vi op til at vidensbasere hele den sociale indsats ved systematisk af undersøge og skabe viden om, hvad der kan gøres i praksisrummet. Det gør vi på to måder:

- Den ene er at indgå i dialog med udsatte børn og unge, socialrådgivere, pædagoger, børne-familiechefer, m.m. om, hvad der skal til for at gøre det bedre.
- Den anden er at se ud i verden efter, hvad andre har gjort. Som har dokumenteret virkning. Intentionen er, at se på det som har virket dér for at prøve, om det kan virke her.

Det er ikke blot et spørgsmål om at udforske virkninger i en skøn og fredelig forskningslandsby. Det handler om, at socialrådgivere og pædagoger på gulvet får disse indsigter. Det er dem som skal kende virkningerne, og det er dem, som skal vurdere om det, er det rigtige, der gøres. Det er dem, der i det daglige skal kunne se, om det nytter for børn og unge, og som derefter skal tage bestik af, hvad der skal ændres. Det betyder, at netop dette skal ligge på deres bord og understøtte deres arbejde med børn og unge.

4.

Det er klart at børn og unges behov er helt centrale. For at forbedre deres situation har tre faktorer betydning. Det er frontmedarbejderes kompetencer, børne/familieafdelingens organisering og lovens udformning.

Den første faktor - Socialrådgivere og pædagogers kompetencer - er ofte i sigtekornet, når forandringer skal ske. Det er en opgave, som vi som professionshøjskole gerne tager på os. En fortsat uddannelse, hvor fx socialrådgivere efter nogle år i praksis videreuddannes til på et højere niveau at forstå og agere i arbejdet med udsatte børn og unge. Ikke for at blive akademikere, men for at blive i praksis og sikre at indsatsen overfor børn og unge forbedres.

Frontmedarbejderes vedvarende kontakt til børn og unge er vigtig. De siger, at det er vigtigt at socialrådgiveren og pædagogen bliver en bekendt. Forskningen siger, at det er vigtigt at sagsbehandleren er den samme, når sammenbrud i anbringelser skal undgås. Hvordan kan det så være, at det ikke sker.

Det bringer os til den anden faktor. Det er børne-familieafdelingen i kommunen. Den har et helt centralt ansvar for om medarbejderne bliver - om der er kontinuitet. De kan give fastholdelsestillæg, sikre gode arbejdsbetingelser og sikre adgangen til de rette tilbud til udsatte børn og unge.

Det er kommunen, der bestemmer, hvor mange der skal ansættes, hvem de skal samarbejde med, hvordan. De bestemmer de administrative systemer, hvilke specialiseringer og småafdelinger, som møder børn og forældre. De skaber en kultur der kan være præget af topstyret kontrol og bebrejdelser. Eller af at lære af fejl. De kan skabe en afdeling, hvor hver medarbejder ønsker og er i stand til at gøre en forskel for udsatte børn og unge. Eller det modsatte.

Der er forskel på kommuner. Men vi må videre end den simple og omdiskuterede benchmarking. I stedet må vi sikre at organisering og kultur lokalt fører til en indsats, der nytter for børn og unge.

Det fører til den tredje faktor – loven. I dag er der mange love, mange paragraffer, flere retsinstanter og en del kontrolorganer. Hver regel har sin begrundelse, og er blevet til for at gøre indsatsen så god som muligt. Hver for sig. Det nemme er at overholde frister og procedurer, fx som de er forankret i de digitale styringssystemer. Slå de rette flueben, og sikre sig mod de bebrejdelser om netop frister og procedurer, som kommer fra Ankestyrelse, ministerier, NGO'er, pressen og ofte jer, der sidder i denne sal. Det flytter fokus væk fra om det virker overfor de udsatte børn og unge. Det er arbejdsopgaver, som danner medarbejdere, der er system orienterede, og har svært ved at skrue hovedet rigtig på, når de så skal tale med børn og forældre. Og ikke mindst træffe beslutninger om, hvad der skal ske. Det flytter fokus fra om det virker for udsatte børn og unge.

De tre faktorer skal ses i sammenhæng med hinanden. De skal alle ændres i en parallel proces, hvis vi vil forbedre indsatsen. Og lad mig fra den frie luft, som hersker her i salen sige følgende:

- Øg uddannelser og kompetencer i fronten
- Skab en børnefamilieafdeling hvor børn og unge møder færre og har langvarige kontakter
- Lad være at lave flere regler, og hvis I gør det, så fjern nogle andre
- For alle dele øg fokus på, hvordan det går med hvert barn og hver ung
 - går det bedre eller...

5

Når indsatsen skal forbedres skal der ses på den indsats som pågår. Om den virker. Og det skal ske gennem intervenerende forskning, hvor forandringer sættes i værk og sammenlignes med det som foregår. Den bliver nødt til at adressere og til dels basere sig på frontmedarbejderes kompetencer, på kommunens kultur og organisation, og lovens komplekse udformning. Samt ikke mindst børn og unges behov.

Forbedringer af indsatsen skal starte i det rum, hvor børn og unge møder frontmedarbejdere som socialrådgivere og pædagoger. Det er deres arbejde, som er afgørende. De skal løbende have melding om, at det faktisk går børnene og de unge bedre end før. Det er deres arbejde lov og afdeling skal understøtte.

Det centrale er på ny at tage stilling til hvorvidt vi skal gøre tingene på den rigtige måde eller gøre det rigtige for børn og unge?